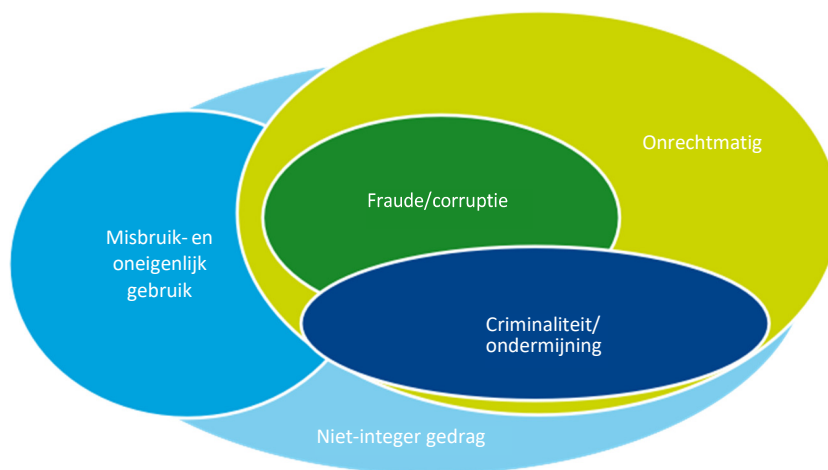

Frauderisicoanalyse gemeente Waadhoeke 2023

1. Inleiding

Fraude, frauduleus of frauderen zijn woorden die vaak worden gebruikt om aan te geven dat er iets niet klopt. Het woord fraude is afgeleid van het Latijnse “fraus”, wat bedriegerij betekent. Daarmee is fraude een verzamelnaam voor allerlei verwijtbaar, niet-toegestaan of niet-gewenst gedrag. Fraude en corruptie zijn van alle tijden. Het kan in iedere organisatie voorkomen en dus ook bij gemeenten. Fraude heeft een haakje naar criminaliteit, immers, bewust frauderen is illegaal. En de laatste jaren is ook het fenomeen “ondermijning”, een vorm van vermenging van onder- en bovenwereld, steeds meer zichtbaar.

Door verschillende incidenten en fraudezaken, zoals o.a. de HBO-fraude, de Bouwfraude, de Vastgoedfraude, corruptie van verdachte marktmeesters, en integriteitskwesaties binnen het openbaar bestuur, is er toenemende aandacht voor fraude en integriteitsrisico's.

Iedere organisatie loopt het risico slachtoffer te worden van fraude. Om zich tegen deze risico's te wapenen treft de organisatie beheersmaatregelen. Hoe kwetsbaarder voor fraude een (deel van de) gemeente is, hoe meer beheersmaatregelen de gemeente moet treffen. De kans om met fraude te worden geconfronteerd is weergegeven in bijgaande fraudedriehoek.

In de fraudedriehoek is gevisualiseerd dat het frauderisico bestaat uit de volgende factoren.

- **Gelegenheid**
De gelegenheid is de mogelijkheid die de organisatie openlaat (niet sluitend met beheersmaatregelen heeft afgedekt) om te frauderen. Gelegenheid bestaat altijd.
- **Druk**
Wanneer belangen met de normen conflicteren, zoals geldgebrek, het behalen van targets of concurrentie ontstaat er druk die tot fraude kan leiden (prikkel). Het gaat hier niet alleen om geld, ook prestige en de privésituatie (bijvoorbeeld schulden, echtscheiding en verslaving) veroorzaken druk.
- **Rationalisatie (genegenheid)**
Dit heeft betrekking op het begrijpen van de normen en het willen nakomen van die normen. Goed voorbeeldgedrag van de leiding en het bestuur is essentieel, maar ook de cultuur binnen de organisatie is doorslaggevend. Medewerkers spiegelen hun eigen gedrag ook aan het gedrag van de hun leidinggevenden en collega's.

2. Frauderisicoanalyse

Gemeenten en gemeentelijke organisaties zijn steeds bezig met het verbeteren van de processen en systemen om publiekelijk verantwoording af te leggen.

Daarom is het ook van belang om fraude- en integriteitsrisico's in kaart te hebben en te beheersen. Een middel hiervoor is een frauderisicoanalyse.

In een frauderisicoanalyse wordt per activiteit / proces onderkend, geïnventariseerd en geëvalueerd welke risico's er zijn.

Bij de classificatie gelden twee grootheden:

- De waarschijnlijkheid dat een fraude wordt gepleegd
- De impact die een fraude veroorzaakt. Dit wordt ingeschat op basis van financiële impact en niet financiële impact.

Nadat er een inventarisatie is gemaakt wordt er onderzocht welke beheersmaatregelen er zijn dan wel moeten worden genomen.

Onder beheersmaatregelen in het kader van fraudepreventie wordt verstaan de maatregelen die een gemeente treft om de frauderisico's in te perken. Hierbij kan worden gedacht aan adequate functiescheidingen, interne controlewerkzaamheden, duidelijke en transparante procedures en richtlijnen. Maar ook het gebruik van open informatiebronnen kan helpen om fraude te voorkomen, bijvoorbeeld het screenen van leveranciers, werknemers, kopers van gemeentelijke eigendommen, aanvragers van vergunningen etc.

Algemene interne beheersmaatregelen zijn vooral bedoeld om financiële risico's te voorkomen. Deze maatregelen zijn niet gericht op het volledig wegnemen van frauderisico's. Dit betekent dat aanwezige interne beheersmaatregelen voldoende kunnen zijn om de getrouwheid van de administratie en jaarstukken te waarborgen, terwijl ter voorkoming van eventuele frauderisico's aanvullende beheersmaatregelen noodzakelijk zijn.

Vervolgens is het noodzakelijk dat restrisico's worden ingeschat. Restrisico's bestaan uit de niet door beheersmaatregelen afgedekte onderkende frauderisico's.

Ook de restrisico's moeten worden geëvalueerd. Indien dan blijkt dat de kans op eventuele fraude bij een niet-afgedekt risico groot is of dat de impact (financieel of niet financieel) groot is, is het verstandig de oorspronkelijke keuze om het restrisico te accepteren, te heroverwegen.

3. Frauderisicoanalyse Waadhoeke

Als leidraad wordt gebruik gemaakt van de notitie "Gemeente Governance Fraude: Managen van frauderisico's geeft voorsprong". Dit is een uitgave van Deloitte, hierin zijn de belangrijkste risico's op het gebied van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik weergegeven die zich bij een gemeente kunnen voordoen. Deze belangrijkste risico's zijn vervolgens doorvertaald in het voorliggende document.

Jaarlijks wordt dit document door het management gescreend op actualiteit en waar nodig uitgebreid met extra activiteiten/processen.

De coördinatie is in handen van afdeling Staf.

4. Afbakening

Al werkende komt de vraag naar boven waar Frauderisicoanalyse stopt. Is het alleen intern gericht of (deels) ook extern? En indien ook extern, hoe ver ga je dan?
Het uitgangspunt is dat Frauderisicoanalyse stopt daar waar aanpak Ondermijning start.

5. Aanpak ondermijning

De gemeente Waadhoeke heeft in 2021 het plan van aanpak ondermijning vastgesteld met als doel om drempels op te werpen zodat het niet eenvoudig is om gemeente ondermijnende activiteiten te ontplooiën. Binnen deze aanpak worden er bijvoorbeeld onderzoeken uitgevoerd (zoals het Integraal Ondermijningsbeeld en de weerbaarheidsscan), waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat de kwaliteiten en de verbeterpunten van de gemeente zijn. Ook worden er bewustwordingsbijeenkomsten voor medewerkers van de gemeente en ketenpartners georganiseerd, zodat zij informatie krijgen over de diverse ondermijningsvormen en het herkennen van de bijbehorende signalen zoals:

- iemand die regelmatig bij de balie komt voor het inschrijven van personen op zijn adres;
- personen die de nota's van de gemeente altijd contant betalen;
- het verstrekken van uitkeringen/ subsidies op 'bijzondere' adressen zoals vakantieparken;
- zorginstellingen waarbij twijfels zijn over de geleverde zorg, maar de eigenaar wel vaak op vakantie gaat of in dure auto's rijdt;
- subsidies die worden aangevraagd, maar waar aan getwijfeld wordt of ze daadwerkelijk worden gebruikt voor het aangegeven doel;
- aankoop van panden zonder een hypotheek of met een hypotheek met bijzondere bepalingen; of
- bijzondere vastgoedtransacties, panden die langer leeg staan en/ of regelmatig van eigenaar wisselen

Een ander belangrijk element in de aanpak is de behandeling van signalen en casuïstiek. Het is mogelijk om signalen van ondermijning bij de gemeente te melden, waarna een analyse van het signaal plaats vindt. Er wordt gekeken of binnen de gemeente meer informatie beschikbaar is die het signaal onderbouwen (of ontkrachten). Mocht er daadwerkelijk sprake zijn van ondermijnende activiteiten, dan wordt gekeken welke partijen betrokken moeten worden zodat er acties volgen waarmee de ondermijnende activiteiten worden gestopt.

6. Fraudecoördinator (Publiekscentrum)

Als een medewerker publiekscentrum twijfelt over de identificatie of opgegeven informatie door een burger, dan meldt de medewerker dit bij de specialist burgerzaken (Fraude coördinator).

De specialist burgerzaken verricht dan een nader onderzoek, met als doel om fraudegevallen op te sporen. Gedacht kan worden aan het raadplegen van systemen en binnengemeentelijke

bronnen. Daar waar nodig vindt samenwerking plaats met zowel binnen- als buiten gemeentelijke organisaties.

In de regeling beheer en toezicht Basisregistratie Personen (BRP) B&W vergadering 3 december 2019, Corsanummer 19.205807, is het volgende opgenomen:

Hoofdstuk 11 Fraudecoördinator (BRP)

Artikel 50

De fraudecoördinator is verantwoordelijk voor het nagaan van signaleringen over fraude- en/of twijfelgevallen bij de identificatie of het opgeven van informatie aan de gemeente. Denk hierbij ook aan adresfraude.

Artikel 51

De fraudecoördinator is bevoegd om binnengemeentelijke bronnen te raadplegen en te combineren met als doel om fraudegevallen op te sporen.

Artikel 52

De fraudecoördinator voorziet in:

- a. het actief controleren en signaleren van woon- en adresfraude;
- b. het ondernemen van actie bij fraudegevallen;
- c. het delen van de uitkomsten met zowel binnen- als buiten gemeentelijke organisaties;
- d. de samenwerking met gemeentelijke afdelingen of externe ketenpartners om fraudegevallen tegen te gaan.
- e. een jaarlijkse rapportage over de uitgevoerde fraude-onderzoeken.

Artikel 53

De fraudecoördinator neemt deel aan het in artikel 4, onder e genoemde overleg.

7. Rol Accountant

Bij wettelijke controles die vallen onder Wet Toezicht Accountantsorganisaties (gemeente Waadhoeke) is het met ingang van het boekjaar 2022 verplicht om in de controleverklaring in te gaan op het onderwerp fraude.

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening maar ook met betrekking tot omkoping, corruptie, ondermijning en de naleving van andere wet- en regelgeving.

Informatief in dit kader is de uitgave “Rode vlaggen, frauderisico’s ontdekken en melden” editie 2020 van de NBA, de HR 1150: Rapporteren over controleaanpak frauderisico's in de verklaring, en de Publieke Managementletter 'Scherp op fraude' van de NBA december 2022.

De werkzaamheden die de accountant ten aanzien van het onderwerp fraude verricht en de bevindingen op hoofdlijnen zijn vanaf 2022 verplicht opgenomen in een afzonderlijke paragraaf in de controleverklaring.

Het doel van deze paragraaf is om beter duidelijk te maken welke werkzaamheden de accountant verricht, en wat de verantwoordelijkheid van organisatie, college en Raad is om voldoende maatregelen ter voorkoming van fraude te treffen.

De kadernota rechtmatigheid gaat ervan uit dat decentrale overheden in de paragraaf bedrijfsvoering het onderwerp integriteit en frauderisico's opnemen. De accountant maakt zelf ook een inschatting van de frauderisico's binnen een organisatie, en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn.

8. Frauderisico's en beheersmaatregelen

Hierna zijn de belangrijkste risico's op het gebied van fraude, misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik weergegeven die zich bij onze gemeente kunnen voordoen.

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Bestuur							
Bezwaar en beroep	Het risico dat behandeling van bezwaar- en beroepsschriften niet onafhankelijk plaatsvindt	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde de uitspraak of het bezwaar of beroepsschrift te beïnvloeden	• Er is een procedure voor bezwaar en beroep vastgesteld en uitgeschreven. • Er is een bezwarencommissie • Leden van de bezwarencommissie vervullen geen politieke of ambtelijke functie verbonden aan onze organisatie • Er is een registratie van het aantal binnengekomen bezwaarzaken. ➤ Er is een registratie van het aantal binnengekomen beroepszaken. (Juza) • Er is een periodieke evaluatie van het aantal en de aard van de binnengekomen bezwaarschriften door middel van een jaarverslag. ➤ Er is een periodieke evaluatie van het aantal en de aard van de binnengekomen beroepsschriften door middel van een jaarverslag.(Juza?)	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Verkiezingen	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt ten einde verkiesbaar te worden gesteld.	Het risico dat verkiezingen op onrechtmatige wijze worden beïnvloed.	• De door kandidaten aangeleverde informatie wordt gecontroleerd. • Alleen geregistreerde partijen kunnen kandidatenlijsten aanleveren.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag
	Het risico dat het stemproces niet onafhankelijk plaatsvindt.		• Er is een duidelijke procedure ten aanzien van het stemproces. • Kandidaat stembureau leden volgen (verplicht) een e-learning/moeten toets maken. • Stemlokalen zijn altijd bemand door ten minste drie personen. • De samenstelling van de leden van het stemlokaal wordt onafhankelijk bepaald. • Ambtenaren bezoeken steekproefsgewijs de stemlokalen om te controleren of het stemproces daadwerkelijk onafhankelijk plaatsvindt. • Ambtenaren worden ingezet bij de telling van de stemmen.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Fractie Vergoedingen	Het risico dat fractie vergoedingen worden gebruikt voor oneigenlijke doeleinden		• Er is een duidelijke verordening fractievergoedingen waaraan de uitgaven van de fractievergoedingen moeten voldoen. • De richtlijnen en de wijzigingen daarin worden expliciet onder de aandacht gebracht bij alle fracties. Nieuwe fracties krijgen de richtlijnen direct uitgereikt. • De fracties dienen jaarlijks verantwoording af te leggen over de besteding van de door hen ontvangen fractievergoeding. • De jaarverantwoording van de fracties dienen onderbouwd te worden met adequate bewijsstukken. • De voorzitter van de fractie dient de jaarverantwoording te ondertekenen. • Uitbetalingen van fractievergoedingen vindt	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

			plaats op basis van originele brondocumenten.				
Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
			• Er is een functiescheiding tussen het vaststellen en uitbetalen van de fractievergoedingen. • Verantwoordingen worden getoetst aan de verordening				

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Vergoeding en tegemoetkoming raadsleden	Het risico dat vergoedingen worden uitbetaald waarvoor geen prestatie is verricht (bijvoorbeeld presentiegelden)		• Na de verkiezingen wordt er tussen de raadsgriffier en medewerker P&O afgestemd of alle raadsleden volgens de salarisadministratie als raadslid fungeren. • Nieuwe raadsleden worden in de salarisadministratie opgenomen met een specifieke code. • Invoer van nieuwe raadsleden gebeurt met m.b.v. een formulier. Dit moet samen met een ID-bewijs en loonbelastingverklaring worden ingeleverd. • Invoer van nieuwe raadsleden in de salarisadministratie kan alleen met een geldig BSN-nummer. Het systeem dwingt dit af.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
			• Er wordt een vaste vergoeding uitgekeerd, presentiegeld alleen voor specifieke commissies (vertrouwenscommissie en presidium) en op basis van presentie, af te leiden uit vastgestelde besluitenlijsten. De raadsgriffier tekent voor akkoord • Er is een toereikend en helder beleid ten aanzien van het declareren van onkosten. Verordening rechtpositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Waadhoeke. • Declaraties moeten zijn voorzien van originele bewijzen. • De raadsgriffier tekent de declaraties voor akkoord. • Periodieke analyse van uitbetalingen per raadslid op opvallende afwijkingen.				

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Treasury							
Treasury beleid	Het risico van ongewenste speculatie, innemen van gevaarlijke risicoposities; niet afsluiten overeenkomsten tegen de meest gunstige condities.		• Periodiek opstellen / actualiseren van het Treasury- statuut. • Overwegingen over keuzes in het beleid moeten blijken uit beslisdocumenten • Verbieden risicovolle producten (zoals bijvoorbeeld derivaten). • Vaststellen Treasury-beleid door college van B&W en goedkeuring door gemeenteraad. • Controle naleving Wet Fido.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag
Beleggingen	Het risico dat er verschuivingen tussen privé en zakelijke beleggingen plaatsvinden		➤ Uitgangspunten / randvoorwaarden benoemd in Treasury-Statuut. • Uitsluitend t.b.v. de uitoefening van de publieke taak worden leningen aangegaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige worden liquide middelen in 's Rijks schatkist aangehouden. • Deugdelijke dossiervorming/toetsing	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Aantrekken van geldleningen	Het risico dat het aantrekken van leningen niet onafhankelijk plaatsvindt.		• Uitgangspunten en randvoorwaarden benoemen in Treasury statuut. • Procedure offerteaanvraag vastleggen (altijd meerdere). • Functiescheiding tussen aanvrager en beslisser. • Deugdelijke dossiervorming/toetsing.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Gemiddeld	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Uitzetten van gelden	Het risico dat het uitzetten van leningen niet onafhankelijk plaatsvindt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een lening in aanmerking te komen.	• Functiescheiding tussen behandeling lening aanvraag, toekennen lening, registratie toegekende lening en uitbetalen. • Duidelijke leningsvoorwaarden. • Duidelijke vastlegging van doelgroepen/doelen waarvoor een lening kan worden aangevraagd. • Vaststellen Treasury- statuut door gemeenteraad • Goede dossiervorming. • De door de aanvrager verstrekte gegevens worden geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) en t.b.v. het dossier gekopieerd. • Inlichtingen van derden inwinnen. • Controle naleving Wet Fido.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
	Het risico dat rente en/of aflossing wordt ontvangen op een privérekening van een ambtenaar/ bestuurder.		• In de leningsovereenkomst wordt het bankrekeningnummer van de gemeente opgenomen. • Uitgaande brieven worden geprint op voorbedrukt papier met daarop NAW-gegevens en bank / gironummer van de gemeente. • Verbandcontrole tussen uitstaande geldleningen en ontvangen aflossingen en rente. • Aflossingsschema ligt vast en wordt bewaakt.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Rentebaten en dividend opbrengsten.	Het risico dat rentebaten of dividendopbrengsten niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.		• Rentebaten en dividenden worden gestort op een vaste rekening van de gemeente. Dit wordt aan de betrokken instanties kenbaar gemaakt. • Er wordt een cijferanalyse uitgevoerd op de jaarlijkse verantwoorde rentebaten en dividenden. • Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen de uitgezette gelden en de ontvangen rentebaten. • Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen de aandelen in bezit en de ontvangen dividenden.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Garantie- stellingen	Het risico dat het verstrekken van garanties niet onafhankelijk plaatsvindt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een garantiestelling in aanmerking te komen.	• Tijdens (voortgangs-) gespreken worden medewerkers geattendeerd op het melden van nevenfuncties die de belangen van de gemeente kunnen raken. • Functiescheiding tussen behandelen garantieaanvraag toekenning garantie en registratie toegekende garantie. • Duidelijke voorwaarden voor garantieverstrekking. • Kredietwaardigheid aanvrager wordt onderzocht. • Goede dossiervorming. ○ De aanvrager wordt verzocht zicht te legitimeren, middels uittreksel uit KvK. • De door de aanvrager verstrekte gegevens worden geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) en t.b.v. het dossier gekopieerd. ○ Inlichtingen bij derden inwinnen.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	hoog	hoog	laag

¹ • = bestaande maatregel, ○ = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Betalings-verkeer	Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden aan de bankrekeningen worden onttrokken.		• Bevoegdheden volgens interne procedures in overeenstemming met bevoegdheden in het betaalsysteem. • Tweehandtekeningenstelsel • Integriteitscode vertrouwelijk omgaan met wachtwoorden, keycodes / cards. • Bij afwezigheid (ziekte, vakantie) zorgen voor adequate vervangingsmogelijkheden, rekening houdend met competenties en functiescheiding. • Controle door budgetuitvoerder en budgethouder op onderliggende factuur	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
			• Functiescheiding tussen klaarzetten betalingen en ondertekening / feitelijke betalen. Deze functiescheiding implementeren in automatiseringsomgeving door bevoegdheden (competenties) per medewerker / functie. • Interne controle crediteuren inclusief autorisatie controle op betalingen. • Aandacht voor afwijkingen van gangbare betalingen (buitenlandse rekeningen, data facturen, niet-verrichte werkzaamheden, privéwerkzaamheden, provisies).				

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheers- maatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Kasgeld (Zie ook opm. onder kopje Havengelden en risico legen parkeerautomaten met contant geld)	Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden aan de kas worden onttrokken. Het risico dat de kas-ontvangsten niet volledig en tijdig worden verantwoord (slepen) en kasuitgaven niet juist worden verantwoord of niet deugdelijk zijn onderbouwd		• Minimaliseren kasgeld en activiteiten die kasgeld vereisen. • Controle kasstaten aan de hand van onderliggende bescheiden. Volgens protocol. • Dagelijkse kasopname Burgerzaken. Opmaken volgens protocol. • Twee wekelijks kasopname Financiën. Opmaken volgens protocol. • Autorisatie van kasverschillen groter dan € 20 door leidinggevende. • Periodieke analyse van omvang kassaldi. • De financiële administratie stelt vast dat de afdrachten m.b.t. de kas tijdig en volledig volgens de hiervoor geldende procedures bij de bank of de centrale kas worden afgestort. ➤ Inwoners stimuleren om per pin te betalen	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Gemiddeld/ Laag* (*De hoeveelheid/omvang wordt steeds kleiner)	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Administratie							
Budgetbeheer	Het risico dat de budget aanvragen niet zijn onderbouwd met hiervoor te verrichten gemeentelijke taken.		• De budgetbeheerders dienen de aanvragen van extra budget te onderbouwen en middels een begrotingswijziging beschikbaar te laten stellen. • Op een aanvraag van extra budget is verificatie door een financieel consultant. • Er vindt door de financieel consultant controle plaats op de onderbouwingen van de budgetaanvragen. • Deugdelijke dossiervorming.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Verwerken inkomende facturen	Het risico dat facturen voor niet geleverde diensten/of op naam van onjuiste leveranciers / worden geregistreerd en betaalbaar worden gesteld		• Onafhankelijke digitale registratie van de facturen • Functiescheiding tussen invoer factuur, autorisatie factuur, financiële verantwoording en betaling factuur. • Aandacht voor gescande facturen en autorisatie van facturen. • Voorafgaand aan de betaalbaarstelling van de facturen controleert de administratie of de digitale akkoord handeling op de facturen door de daartoe bevoegde medewerkers zijn geplaatst. • De bevoegdheid tot het zetten van digitaal akkoord is gekoppeld aan de uitvoeringsinformatie ➤ Expliciete toets op prestatielevering, onafhankelijk van degene die de bestelling heeft geplaatst	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Beheer crediteuren	Het risico dat informatie in het crediteuren stambestand niet betrouwbaar en niet juist is, waardoor het risico bestaat dat gelden naar onjuiste (privé) personen (of bedrijven) wordt over gemaakt		□ Op dag basis worden wijzigingen in bankrekeningnummers gecontroleerd. Dit middels een technisch afgedwongen 4 ogen principe in de applicatie (zie punt 2) • Voor opvoer / wijziging van crediteurgegevens in het financieel systeem wordt vanaf 1 januari 2018 gewerkt volgens het vier-ogenprincipe m.b.t. het wijzigen van bankrekeningnummers. Hierdoor is er een extra controle voordat tot betaling kan worden overgegaan.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Memoriaal boekingen	Het risico dat memoriaal boekingen niet juist, tijdig en volledig zijn geautoriseerd en verwerkt, waardoor het identificeren van afwijkingen wordt bemoeilijkt.		• Gebruik memoriaal zoveel mogelijk beperken. Dit door correcties op facturen, nota's, bankboeken e.d. te corrigeren in de betreffende dagboeken. □ Middels technische functiescheiding binnen de financiële applicatie is het 4-ogen principe afgedwongen. Aantal autorisaties is beperkt. Er is een scheiding tussen boeken en controle. • Achterliggende documenten bewaren bij het betreffende memoriaal. • Niet-structurele (en "vreemde") memoriaal-boekingen kritisch beoordelen en goed documenteren. Middels functiescheiding vaststellen dat dit gebeurt. • Duidelijk omschrijving van de aard en de reden van de memoriaalboeking.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Tussenrekening -en	Het risico dat onrechtmatige handelingen door het oneigenlijke gebruik van tussenrekening - en wordt gemaskeerd.		• Aanmaken nieuwe grootboekrekeningen bij beperkt aantal functionarissen. • Gebruik tussenrekeningen zoveel mogelijk beperken. • Periodiek tussenrekening specificeren, analyseren en verschillen laten verklaren. Vaststellen dat dit afdoende gebeurt middels IC..	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Loonheffing en sociale lasten, BTW-compensatie-fonds, omzetbelasting en overige heffingen	Het risico dat aangiften niet juist, tijdig en/of volledig worden ingediend en betaald		• Aanbieden van cursussen / opleidingen voor medewerkers belast met belastingen en sociale premies. • Interne controle op labelling • Deugdelijke dossiervorming • Jaarlijks verbandscontrole tussen inkopen en btw / bcf aangiften in het kader van het BCF. • Verbandscontrole tussen de financiële en salarisadministratie en de (loon) aangiften • Periodiek intern onderzoek naar de naleving van relevante wet- en regelgeving	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Laag	Laag
	Het risico dat onrechtmatige fiscale constructies worden opgezet.		• Fiscale deskundigheid aanwezig of ingehuurd. • Betrokkenheid bestuur (gemeenteraad en college) door een getekend HT convenant. • Gemaakte keuzes / modellen worden in een vroeg stadium aan de belastinginspecteur voorgelegd.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Afboekingen (bel. & deb.)	Het risico dat niet of onjuiste geautoriseerde afboekingen plaatsvinden	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een kwijtschelding / vermindering in aanmerking te komen.	• Richtlijnen ten aanzien van het afboeken van vorderingen (oninbaar verklaren). • Autorisatie afboeking vordering altijd door heffingsambtenaar op basis van onderliggende documentatie. • Afboeking / terugbetaling moet worden onderbouwd met originele gegevens.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Verslaglegging							
Reserves	Het niet inzichtelijk maken van de beklemming van de reserves, waardoor een grotere bestedingsruimte aanwezig lijkt dan in werkelijkheid het geval is. Besteding voor ander doel dan waar de reserve voor bedoeld is.		• Functiescheiding tussen besluitvorming (gemeenteraad) en administratieve verwerking. • Interne controle op juistheid mutaties reserve.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Belastingen							
Belastingen algemeen	Het risico dat objecten uit de belasting-administratie worden verwijderd of geblokkeerd en hierdoor de belasting - opbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		• Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. • De mutaties in het objectenbestand worden in functiescheiding verwerkt. Het systeem dwingt dit af. • Periodiek wordt een lijst vervaardigd met verwijderde objecten. Deze lijst wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag
	Het risico dat belastingplichtigen uit de belasting – administratie worden verwijderd en hierdoor de belasting – opbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		• Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. • De mutaties in het subjectenbestand worden in functiescheiding verwerkt. Het systeem dwingt dit af. • Periodiek wordt een lijst vervaardigd met verwijderde subjecten. Deze lijst wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
	Het risico dat de belasting – tarieven te laag in de belasting – administratie worden ingebracht en hierdoor de belasting – opbrengst te laag is.		• De mutaties in het vaste tarievenbestand worden in functiescheiding verwerkt. Het systeem dwingt dit af.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag
	Het risico dat belasting-aanslagen worden kwijtgescholden / verlaagd zonder geldige redenen en hierdoor de belasting – opbrengst niet volledig is.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtschelding of vermindering indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	• Behandeling van kwijtscheldingsverzoeken is uitbesteed. • Controle op aansluiting kwijtscheldingen Noordelijk Belastingkantoor met verwerkte kwijtscheldingen in administratie.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Opbrengst							
Opbrengsten langlopende huurcontracten en/of pachten, bijvoorbeeld woningen, bedrijfspanden, sport-accommodaties, gronden, visserij e.d.	Het risico dat huur-opbrengsten of erfpachtcanons niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat de ruimte illegaal wordt doorverhuurd en / of de ruimte oneigenlijk wordt gebruikt.	• Er is een deugdelijke registratie en check van het aantal objecten dat wordt verhuurd. • De huurprijzen worden (in principe jaarlijks) volgens de vastgestelde afspraken geïndexeerd. • Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen het aantal objecten en de verantwoorde opbrengsten. • Er is een functiescheiding tussen de ambtenaar die de huurcontracten opstelt en de ambtenaren die factureert. • Gebouwen die de gemeente bewust leeg wil beheren worden door een leegstandsbeheerbedrijf bewaakt.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Havengelden (V&VTH)	Het risico dat havengelden niet of te laag worden ontvangen en / of verantwoord	Het risico dat ligplaatsen worden bezet, zonder dit te melden of het risico dat boten illegaal buiten de vastgestelde ligplaatsen worden aangemeerd. Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt waardoor te weinig havengeld wordt geheven.	• Er is functiescheiding tussen de registratie en facturatie van de havengelden. • Er is een registratiesysteem, waarin de vaste bezette plaatsen worden vastgelegd. • Tarieven worden door de gemeenteraad vastgesteld en bij aanpassing gepubliceerd. • Steekproefsgewijze interne controle ter plaatse op de ligplaatsen. • Er wordt surveillance uitgevoerd door de havenmeester. • Interne controle op de verantwoorde opbrengsten. • Stimuleren om kortdurend liggeld niet contant te betalen maar via pin aan de havenmeester. Beperken omloop contant geld.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Marktgelden (V&VTH)	Het risico dat marktgelden niet of te laag worden ontvangen en / of verantwoord	Het risico een marktplaats illegaal wordt bezet.	• Er is een registratiesysteem, waarin de vaste plaatsen worden vastgelegd. • Tarieven worden door de gemeenteraad vastgesteld en bij aanpassing gepubliceerd. • Er wordt surveillance uitgevoerd door de marktmeester. • Interne controle op de verantwoorde opbrengsten.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Doeluitkeringen / subsidies	Het risico dat subsidie – voorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.		• Ondertekening van besluit tot subsidievaststelling door burgemeester en wethouders of een gemandateerd afdelingshoofd. • Deugdelijke dossiervorming • Bij de interne controle wordt gebruik gemaakt van aanwezige controleprotocollen • Centrale registratie en bewaking subsidieverantwoording en subsidievaststelling.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
	Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie.		• Interne controle op de vermelding van het juiste bankrekeningnummer op de aanvragen en verantwoordingen. • Financiële bewaking door het jaar door de financiële consulenten. • Aan het eind van het jaar worden de specifieke subsidies verantwoord in de Sisa bijlage welke door de accountants worden gecontroleerd.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
V&VTH							
Vergunning - verlening: -aanleg-vergunning - APV - Ballonvaart-vergunning - Omgevings-vergunning - collecte-vergunning - Evenementen-vergunning - Gebruiks-vergunning - Glazenwassers vergunning - Hinderwet-vergunning - Horeca-vergunning -Inritvergunning - Kansspel-vergunning	Het risico dat de verschuldigde bouwleges onjuist (te laag of te hoog) worden opgelegd.	Het risico dat geen aanvraag voor een vergunning wordt ingediend, dan wel onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt .	•De ontvangen omgevingsvergunning worden doorlopend genummerd. •Er is een onafhankelijke interne controle dat alle geregistreerde binnengekomen omgevingsvergunningen ook leiden tot in rekening gebrachte leges. Het verschil dient te worden verklaard. •Er is periodieke cijferanalyse op de in rekening gebrachte leges.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
- Milieu vergunning - Parkeer vergunning - Reclame vergunning - Woon vergunning Etc.	Het risico dat te legestarieven onjuist (te laag of te hoog) in rekening worden gebracht.	Onjuiste informatie verstrekking door belanghebbende	• Tarieven worden door de gemeenteraad vastgesteld en jaarlijks gepubliceerd in lokale huis-aan-huisbladen. • De tarieven van de leges omgevingsvergunningen zijn vastgelegd in het systeem. • Voor omgevingsvergunningen Squit XO, wordt per PV vastgelegd dat de tarieven van de verordening zijn ingevoerd. • De in rekening gebrachte omgevingsvergunningen worden geautoriseerd op basis van onderliggende documentatie. • Er is periodieke cijferanalyse op de in rekening gebrachte leges omgevingsvergunning.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
	Het risico dat leges niet op een bankrekening van de gemeente worden ontvangen, maar op een rekening van een derde / ambtenaar.		• Er is onafhankelijke interne controle dat alle geregistreerde binnengekomen omgevingsvergunningen ook leiden tot geïnde leges, dan wel terecht zijn afgewezen (niet-ontvankelijk verklaard). • Autorisatie van afboekingen op openstaande vorderingen vindt altijd plaats door de leidinggevende op basis van onderliggende documentatie. • De nota's voor de leges worden geprint op voorbedrukt briefpapier waar het bankrekeningnummer van de gemeente is voorbedrukt.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
	Het risico dat leges omgevingsvergunningen worden kwijtgescholde n of verlaagd zonder geldige reden en hierdoor leges niet volledig zijn.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtschelding of vermindering indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	• Richtlijnen ten aanzien van het kwijtschelden /verlagen van leges. • Autorisatie kwijtschelding / verlagen altijd door leidinggevende op basis van onderliggende documentatie. • Er vindt controle / validatie plaats op de door de cliënt aangeleverde stukken / informatie. • Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd naar de aard en omvang van de kwijtschelding van leges.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Inkoop en aanbesteding							
Gunning	Het risico dat de gunning van opdrachten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangen-verstrengeling ontstaat.	Het risico dat opdracht wordt verworven door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de krediet-waardigheid of de leverings-voorwaarden.	• Ingediende offertes worden vastgelegd in een centraal postregistratie systeem. • Openen inschrijvingen in bijzijn van een collega en de projectleider (vierogen principe). De prijsopgaven vastleggen in een proces-verbaal. • De onderlinge vergelijking van de ontvangen offertes vindt plaats op basis van objectieve en controleerbare uitgangspunten welke voorafgaand aan de aanbesteding zijn vastgesteld. • Het verplicht voorschrijven van een schriftelijke toelichting in het dossier van de keuze van geselecteerde aannemer/architect.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Versie vastgesteld in DO 14 november 2023

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
			• Het vergelijken van het calculatiebiljet van de laagste inschrijver met de “eigen raming”. • Deugdelijke dossiervorming				

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Inkopen / aanbesteding	Het risico dat valse facturen door ambtenaren (of door derden in samenspanning) worden ingediend.	Het risico dat facturen worden gestuurd aan de organisatie waar geen tegenprestatie aan ten grondslag ligt.	• Functiescheiding tussen inkoop, budgethouder, registratie facturen en betaling facturen. • Alleen originele facturen worden verwerkt • Facturen worden beoordeeld of ze voldoen aan de wettelijke factuurvereisten.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Gemiddeld	Hoog	Laag
	Het risico dat privé- uitgaven ten laste van de organisatie worden gebracht.		• Alleen op de gemeente te naam gestelde facturen worden verwerkt.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Gemiddeld	Hoog	Laag
	Het risico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd.		• Wettelijk is vastgesteld dat opdrachten niet mogen worden opgeknipt. • Er is adequate voorlichting aan de ambtenaren die inkopen over de Europese aanbestedingsrichtlijnen.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Grondbedrijf							
Grondver- kopen	Het risico dat het verkopen van grond / grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat. Risico ten aanzien van de waardering. Risico op doorbreken van interne beheersing door de hoogste leiding in het college	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een grondpositie in aanmerking te komen.	• Vaststellen door gemeenteraad van grondexploitatieopzet. • Vaststellen verkoopprijzen door gemeenteraad. • Vaststellen bestemmingsplannen door gemeenteraad. • Verkoopbesluit door college van B&W of bevoegd ambtenaar. • Verkopen vinden plaats via gerenommeerde notaris(sen). • Verkoopwaarde getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • Vaststellen identiteit koper (ter voorkoming van o.a. ABC constructies). • In geval van verkoop van loting, loting verricht door notaris. • Toewijzingscriteria zijn eenduidig vastgelegd en gepubliceerd. • Goede dossiervorming.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Hoog	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
			Goede dossiervorming In geval van verkoop o.b.v. volgorde inschrijving wordt startdatum inschrijving bepaald en deze onafhankelijk geregistreerd.				

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Bewust worden							
Inzet medewerker in of na werktijd voor derden/burger.	Er bestaat het risico dat medewerkers in niet wenselijke positie komen door werk voor burgers in eigen tijd te doen.		• Vraag/verzoek burger door medewerker melden bij manager.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag
Gemeentewerf; voorraad en betreden.	Het risico dat (derden) materialen ontvreemden.		• Goede dossiervorming Bij betreden melden bij coördinator • Aanbrengen slagboom welke alleen bedienbaar is door eigen personeel. • Sleutel uitgifte beperken.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Middel	Middel	Laag
Identiteits-fraude	Het risico dat - creëren van een nieuwe, valse identiteit - vervalsen van eigen identiteits gegevens - misbruik gegevens van iemand anders		• Gebruik maken van de documentscanner • Alert zijn aan de balie • Vragen stellen om identiteit vast te stellen	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Identiteits-fraude	Het risico dat het identiteitsbewijs onder druk door een collega word verstrekt		• Bewustwording bij de collega's • Signalen herkennen bij collega's	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag
Verstrekken GPK	Verkeerd verstrekken GPK		• Alert zijn aan de balie • Vragen stellen om identiteit vast te stellen • Advies vragen aan medisch bureau	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag
Verstrekken parkeervergunningen	Verkeerd verstrekken parkeervergunningen		• Alert zijn (aan de balie) • Vragen stellen om identiteit vast te stellen • RDW check • Check parkeren eigen terrein • Sinds 2021 wordt de parkeervergunning digitaal verstrekt en vinden bovengenoemde controles digitaal plaats.	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Laag	Laag
Misbruik gegevens BRP	Fraude op toeslagen, uitkeringen bij andere overheidsinstellingen		• Alert zijn aan de balie • Vragen stellen om identiteit vast te stellen • Deelname Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	Door de genomen beheersmaatregelen is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Laag

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

Naam activiteit / proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen ¹	Inschatting Waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting niet financiële impact	Prioritering
Gebiedsteam							
Het Gebiedsteam vormt de toegang tot de voorzieningen WMO en is één van de verwijzers voor voorziening t.b.v. de Jeugdwet.	Aan WMO en Jeugdwet zijn grote budgetten gekoppeld. Qua impact kan fraude dus substantiële vormen aannemen. Toch zijn frauderisico's redelijk beheersbaar. Onder andere door het feit dat de budgetten worden beheerd door de GR (de Dienst). In het kort: de Gebiedsteam-medewerker indiceert, of andere verwijzers als het gaat om de Jeugdwet en de Dienst beschikt en betaald uit.		• Aanvragen voor een maatwerkvoorziening worden niet individueel gecheckt door een adviseur. Dat gebeurt wel als er een VOT (verzoek om toewijzing) van een andere verwijzer komt. Het overdrachtsformulier omvat drie vragen (Wat is de hulpvraag? Welke voorziening zet je in? Waarom die voorziening?). Uitgebreidere informatie legt de gebiedsteammedewerker vast in het plan van aanpak in Regieboxx. • Dit kan mogelijk het frauderisico verhogen, echter met de invoering van deze werkwijze is een systematiek van 1e lijnscontroles opgezet. Dit heeft tot doel de kwaliteit te verhogen en tegelijkertijd het frauderisico te beperken. Het vier-ogenprincipe is onderdeel van het werkproces.	Door de genomen beheersmaatregelen en de scheiding tussen de front- en de backoffice is de inschatting dat de waarschijnlijkheid laag is.	Laag	Hoog	Hoog

¹ • = bestaande maatregel, o = nieuwe maatregel, □ = gewijzigde maatregel, ➤ = toekomstige maatregel

	In die zin is er sprake van strikte functie-scheiding.						
--	--	--	--	--	--	--	--

Actualisatie versie 2023:

- Griffie	gesprek: n.v.t.	Reactie: 05 juli 2023
- Publiekscentrum	gesprek: n.v.t.	Reactie: 11 juli 2023
- Samenleving	gesprek: n.v.t.	Reactie: 17 augustus 2023
- Gebiedsteam	gesprek: n.v.t.	Reactie: 11 juli 2023
- V&VTH	gesprek: n.v.t.	Reactie: 05 juli 2023
- Omgeving	gesprek: n.v.t.	Reactie: 14 juli 2023
- BOR	gesprek: n.v.t.	Reactie: 28 juli 2023
- Bedrijfsvoering onderdeel:		
- 1. Financiën	gesprek: n.v.t.	Reactie:
- 2. Informatievoorziening	gesprek: n.v.t.	Reactie: 05 juli 2023
- 3. Organisatieondersteuning	gesprek: n.v.t.	Reactie:

Bijgewerkte versie (na verwerking van bovenstaande reacties) naar:

- Eshuis Accountants	gesprek: n.v.t.	Reactie: 03 oktober 2023